

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 47/2013-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť ppor. PhDr. P. K., L., zastúpeného advokátkou JUDr. M. H., Advokátska kancelária, P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 53/2011 a výrokom jeho rozsudku z 10. mája 2012 o náhrade trov súdneho konania, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť ppor. PhDr. P. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2012 doručená sťažnosť ppor. PhDr. P. K., L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 53/2011 a výrokom jeho rozsudku z 10. mája 2012 o náhrade trov súdneho konania (ďalej len „napadnutý postup a napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou v správnom súdnictve podanou 4. apríla 2011 na Krajskom súde v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) podľa § 247 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu. Krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 6 S 43/2011 z 29. septembra 2011, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu sp. zn. 6 S 43/2011 z 29. septembra 2011 tak, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom druhým výrokom napadnutého rozsudku sťažovateľovi náhradu trov nepriznal.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že prostredníctvom svojho právneho zástupcu osobitným podaním (po podaní odvolania, pozn.) doručil 24. novembra 2011 krajskému súdu písomné vyčíslenie trov konania, ktoré bolo krajskému súdu doručené ešte pred postúpením veci najvyššiemu súdu (13. decembra 2011). Z uvedeného dôvodu sťažovateľ očakával, že najvyšší súd mu v prípade úspešného odvolania prizná náhradu trov konania, tak ako ju vyčíslil. Najvyšší súd napadnutým výrokom rozsudku sťažovateľovi

nepriznal náhradu trov konania a v odôvodnení uviedol, že „žalobca v lehote stanovenej v ust. § 151 ods. 1 veta druhá O. s. p. vyčíslenie trov konania nepredložil, preto súd postupoval podľa § 151 ods. 2 O. s. p.“ a náhradu trov konania nepriznal aj napriek sťažovateľovmu úspechu v konaní. Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že „rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo urobené nesprávne a v rozpore so zákonom, čím porušilo sťažovateľovo právo na spravodlivý súdny proces a jeho právo vlastníť majetok“. Na preukázanie svojich tvrdení sťažovateľ ústavnému súdu predložil aj dôkazy, z ktorých jednoznačne vyplýva, že písomné vyčíslenie trov konania bolo krajskému súdu doručené ešte pred rozhodnutím najvyššieho súdu o jeho odvolaní.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o nej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj základné právo vlastníť majetok upravené v článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na ochranu majetku upravené v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolu č. 11 ppor. PhDr. P. K., L., postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 3SŽO/53/1011 zo dňa 10.05.2012; boli porušené.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 3SŽO/53/1011 zo dňa 10.05.2012 vo výroku o trovách konania; sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3 . Ppor. PhDr. P. K., L., sa priznáva náhradu trov konania vo výške 269,58 Eur, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný uhradiť na účet právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť

ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (III. ÚS 415/2011, IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a výrokom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu o náhrade trov súdneho konania, pričom podstata jeho argumentácie spočíva v tvrdení, že najvyšší súd nesprávne rozhodol o trovách konania, keď mu nepriznal náhradu trov konania, hoci si riadne a včas uplatnil nárok na náhradu za štyri úkony právnej služby, a svoje rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania (sťažovateľ bol v konaní v plnom rozsahu úspešný, pozn.) založil na argumente, že sťažovateľ si náhradu trov konania neuplatnil riadne a včas.

1. V nadväznosti na obsah sťažnosti ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že námietky sťažovateľa síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania, týkajú sa však len jeho časti, a to rozhodovania najvyššieho súdu o trovách konania, čo má v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci na sťažovateľa nepochybne negatívne dôsledky, avšak tieto nemožno z hľadiska kritérií spravodlivého procesu podľa názoru ústavného súdu dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú relevanciu ako námietkam proti procesnému postupu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej, resp. samotnému rozhodnutiu vo veci samej (m. m. IV. ÚS 225/2012, IV. ÚS 311/2012).

Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu o náhrade trov súdneho

konania. Vo všeobecnosti však platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vo svojej podstate sťažovateľ namieta, že najvyšší súd mu v rozpore so zákonom nepriznal náhradu trov konania, ktorá podľa jeho vyčíslenia v konečnom dôsledku predstavuje sumu 628,37 €, o ktorú mal byť (oprávnenosť výšky uplatnenej náhrady trov konania ústavný súd neposudzoval, pozn.) ukrátený napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že napadnutý výrok rozsudku najvyššieho súdu je z hľadiska kritérií zákonnosti sporný, ale v danom prípade je nevyhnutné zohľadniť aj intenzitu namietaného porušenia zákona (jeho ústavnoprávny rozmer), ktorá by odôvodňovala vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Namietaná suma, o ktorú bol, resp. mal byť sťažovateľ ukrátený, zjavne nedosahuje ani trojnásobok minimálnej mzdy, teda sumy, ktorá je aj vo sfére všeobecného súdnictva považovaná za bagateľnú (pozri § 238 ods. 5 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý ustanovuje trojnásobok minimálnej mzdy ako podmienku prípustnosti dovolania proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu vo veciach týkajúcich sa peňažného plnenia).

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že ak sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytnutie ústavnoprávnej ochrany sťažovateľovi prichádza do úvahy len v celkom výnimočných prípadoch, v ktorých došlo k porušeniu základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Posudzovaná vec takúto intenzitu

zjavne nedosahuje, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na predkladáciu správu krajského súdu č. k. 6 S/43/2011-100 z 13. decembra 2011, z ktorej ani jednoznačne nevyplýva, že by súčasťou predkladaného spisu aj spolu s predmetným opravným prostriedkom sťažovateľa bolo aj sťažovateľom uvádzané podanie, ktorým si vyčíslil trovy konania, preto nie je možné ani jednoznačne ustáliť záver, že najvyšší súd rozhodol protizákonne, respektíve v rozpore s obsahom predloženého spisu. Inými slovami, nie je zrejmé, ktorý zo všeobecných súdov mal pochybiť, či krajský súd alebo najvyšší súd.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho súdu, je zjavne neopodstatnená, a preto ju v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

2. Vo vzťahu k námietke porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa jeho ďalšími návrhmi uvedenými v petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. januára 2013